

Dziewiąta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Pittsburgh (Stany Zjednoczone Ameryki), 24–31 lipca 2011

Zadania turnieju indywidualnego

Zadanie nr 1 (20 punktów). Podane są formy czasownikowe języka menomini i ich tłumaczenia na polski:

kewāpeqtaq	my ₁₊₂ zaczynamy
kawāham	on obala to narzędziem
nepītohnæm	ja przychodzę
kēskenam	on przełamuje to ręką
pahkāsam	on odcina to
kekātohnæq	my ₁₊₂ wychodzimy
pītenam	on podaje to tutaj
kewāpānæhkæq	my ₁₊₂ zaczynamy kopać
tawāsam	on przecina w tym dziurę
nekātahan	ja wyciągam to narzędziem
pāhkaham	on otwiera to narzędziem (poprzez podniesienie pokrywki lub otwarcie drzwi)
kekēskahtæq	my ₁₊₂ przegryzamy to
wackōhnæw	on chodzi naokoło, zbaczając z drogi
newāckesan	ja wycinam wokół tego
ketānam	on wyjmuję to ręką
ketāwahtæq	my ₁₊₂ przegryzamy, przeżeramy w tym dziurę
wāpohnæw	on zaczyna chodzić
nekāweqtam	ja się kładę
pāhkeqtaw	on się otwiera
kepītahtæq	my ₁₊₂ przychodzimy jedząc to; my ₁₊₂ przynosimy to w ustach
nekāwāhpem	ja padam ze śmiechu

(a) Przetłumacz na język polski: **kekēskahæq**, **nepāhkenan**, **wāpāhpew**. Jeśli uważasz, że w niektórych przypadkach są możliwe różne warianty tłumaczenia, proszę podać wszystkie.

(b) Przetłumacz na język menomini:

- ja zaczynam to jeść
- my₁₊₂ kładziemy to ręką
- on kopie dziurę
- on wychodzi

△ Indianie Menominee mieszkają w Wisconsin, USA. Ich plemię liczy 5 000–10 000 osób, ale rdzennym językiem z rodziny algonkińskiej mówi tylko kilkadziesiąt najstarszych z nich, choć ostatnio czyni się wysiłki, by rozszerzyć jego nauczanie i używanie.

„my₁₊₂” = ‘my z wami’. **æ** — otwarte e, **c** ≈ cz w *czas*, **q** jest spółgłoską (tzw. zwarcie krtaniowe). Znak „**ˉ**” oznacza długość samogłoski.

—Iwan Derżanski

Zadanie nr 2 (20 punktów). Podane są wyrazy w języku farerskim, zapisane w zwyczajnej ortografii oraz w transkrypcji fonetycznej i ich tłumaczenia na polski:

<i>bøga</i>	?	samica ptaka
<i>deyði</i>	[dɛiji]	(ja) zabijam
<i>eyður</i>	[ɛijur]	bogactwo
<i>gláða</i>	[glɛava]	trąba powietrzna
<i>gleða</i>	[glɛ:a]	(oni) cieszą
<i>gløður</i>	[glø:vur]	żar
<i>hugi</i>	[hu:wi]	umysł
<i>knoðar</i>	?	(on) ugniata
<i>koyla</i>	[kɔila]	rozszczep
<i>kvøða</i>	?	(oni) śpiewają
<i>lega</i>	[lɛ:va]	łóżko
<i>logi</i>	[lo:ji]	płomień
<i>løgur</i>	?	ciecz
<i>móða</i>	[mɔuwa]	piana, szumowiny, w garnku z mięsem lub rybą
<i>mugu</i>	[mu:wu]	(oni) muszą
<i>plága</i>	?	utrapienie, nieszczęście
<i>ráði</i>	[rɔaji]	(ja) radzę
<i>rúma</i>	[rɯuma]	(oni) zawierają
<i>røða</i>	[rø:a]	(oni) mówią
<i>skaði</i>	?	uszczerbek
<i>skógur</i>	[skɔuwur]	las
<i>spreiða</i>	[spraija]	(oni) rozrzucają
<i>søga</i>	[sø:va]	historia
<i>tegi</i>	[te:ji]	milcz!
<i>toygur</i>	?	łyk
<i>tregar</i>	[tre:ar]	(on) rani
<i>trúgi</i>	?	niech (on) zagrozi
<i>vágur</i>	[vɔavur]	zatoka
<i>vegur</i>	[ve:vur]	(on) podnosi
<i>viður</i>	[vi:jur]	drewno
<i>viga</i>	[vi:ja]	(oni) ważą
<i>øga</i>	[ø:a]	(oni) straszą

(a) Wypełnij luki.

(b) Opisz reguły, które używałeś/-łaś.

⚠ Język farerski należy do północnej podgrupy języków germańskich. Mówi nim około 48 000 osób na Wyspach Owczych (Farerach) i w innych miejscach.

W transkrypcji [j] = j, [w] = ł; [ɛ], [ɔ], [ø], [ɯ] są samogłoskami. Znak „:” oznacza długość samogłoski.

—Aleksandr Piperski

Zadanie nr 3 (20 punktów). Podane są związki wyrazowe w języku vai i ich tłumaczenia na polski:

kàíě á lèndéě	okręt mężczyzny
kòánjà-lèñě fǎ	ojciec orlątka
gbòmùě á nyìmìě	wąż ryby
kàíě kǎfǎ	ramię mężczyzny
nyìmì jǎñě á gbòmù-lèndèě	łódź długiego węża
mùsú jǎñě lǎ-kài	brat wysokiej kobiety
nyìmì kúndúě já	oko krótkiego węża
kòánjà lǎě kènji	pazur małego orła
kándò jǎñě	wysokie niebo

(a) Przetłumacz na język polski:

mùsúě á gbòmùě; lénj kúndúě á nyìmìě; gbòmù-lèndè kúndúě.

(b) W związku wyrazowym języka vai **kándò-lèndé lǎě** jest błąd. Popraw go i przetłumacz związek wyrazowy na język polski.

(c) Przetłumacz na język vai:

wąż orła; oko małego dziecka;
siostra wysokiego mężczyzny; małe wężątko.

⚠ Język vai należy do grupy centralnej rodziny mande. Mówi nim około 105 000 osób w Liberii i Sierra Leone.

ny i **ñ** są spółgłoskami; **ɛ** i **ɔ** są samogłoskami. Znaki „,”, „,`” i „,~” oznaczają tony.

—Olga Kuzniecowa

Zadanie nr 4 (20 punktów). Podane są wyrazy z języka nahuatl i ich tłumaczenia na polski w porządku losowym:

acalhuah, achilli, atl, callah, calhuah, chilatl, chilli, colli, coltzintli, conehuah, conehuahcapil, conetl, oquichconetl, oquichhuah, oquichtotoltzintli, tehuah, tetlah, totoltetl

woda, dziecko, pan domu, pieprz wodny, czcigodny indor, matka, wieś, woda pieprzowa, dziadek/przodek, kamienisty teren, chłopiec, właściciel kamieni (= mieszkaniec kamienistej okolicy), papryka chili, jajko indycze, właściciel kanu, mateczka, żona, czcigodny dziadek/przodek

(a) Ustal prawidłowo odpowiedniki.

(b) Przetłumacz na język nahuatl: dom, kamień, właściciel wody, czcigodny mąż/mężczyzna.

(c) Przetłumacz na język polski: *cacahuatl, cacahuatetl, cacahuaatl, cacahuahuah*.

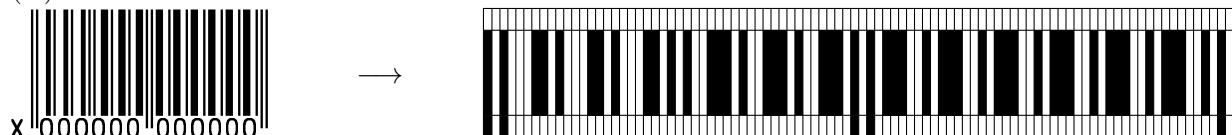
⚠ Klasyczny nahuatl był językiem imperium azteckiego w Meksyku.

c = **qu** = **k**, **ch** ≈ **cz** w *czas*, **hu** = **t**, **tl** i **tz** są spółgłoskami.

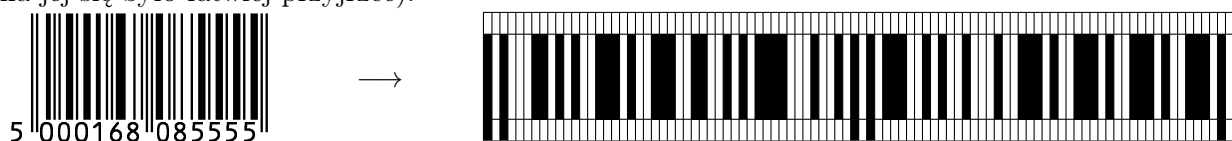
Pieprz wodny (*Polygonum hydropiper*) to roślina nieuprawna. Woda pieprzowa to aztecki napój zawierający paprykę chili.

—Ludmiła Fiodorowa

Zadanie nr 5 (20 punktów). Język kodów kreskowych EAN-13 (albo GTIN-13) używany jest niemal na całym świecie, jednak nikt nim nie mówi. Ma on 10 głównych dialektów (subkodów), ale nie będziemy się zajmować tutaj subkodem zero, który praktycznie jest tym samym, co starszy język UPC(A).

To nie jest kod kreskowy: przynależy do możliwego subkodu EAN-13, który nie jest używany. (Po prawej odczytywana przez maszynę część kodu została powiększona oraz naniesiona na siatkę, tak by można jej się było łatwiej przyjrzeć).

To jest kod kreskowy: przynależy do subkodu 5. Ten kod kreskowy pochodzi z opakowania ciastek z Wielkiej Brytanii; liczby zaczynają się od kodu kraju lub numeru systemu właściwego dla Wielkiej Brytanii, który wynosi 50. Zwykle pierwsza część kodu (5-000168) identyfikuje producenta, a kolejna (08555) jest przez niego wybierana i identyfikuje produkt. Ostatnia cyfra jest zawsze sumą kontrolną.

Poniżej, jeszcze kilka numerów systemów:

20–29	do użytku w sklepie	539	Irlandia	84	Hiszpania
30–37	Francja	64	Finlandia	978	ISBN (książki)
40–44	Niemcy	73	Szwecja	??	Norwegia

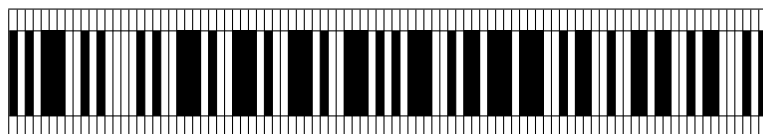
(a) Poniżej podano, w przypadkowej kolejności, kilka faktów dotyczących kodów kreskowych A–I. W każdym przypadku podaj literę kodu kreskowego oraz odpowiedź na wszelkie inne pytania:

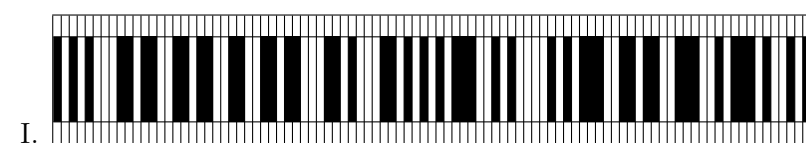
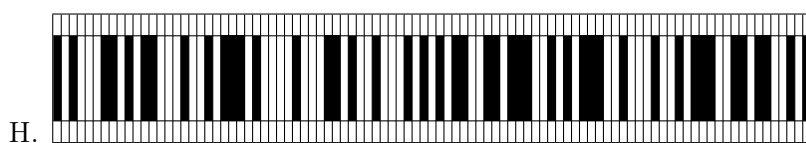
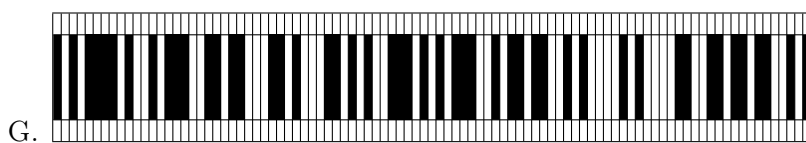
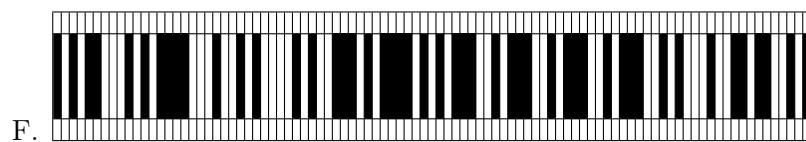
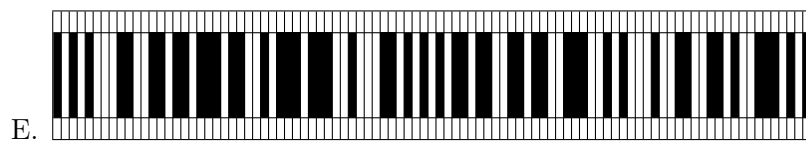
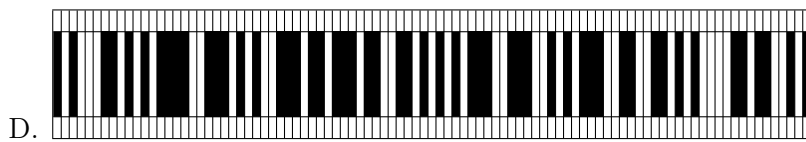
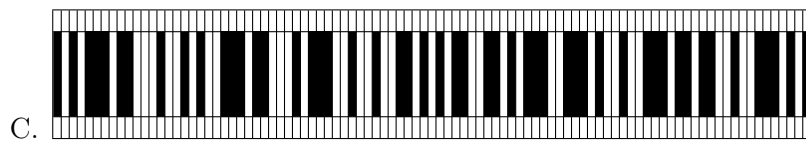
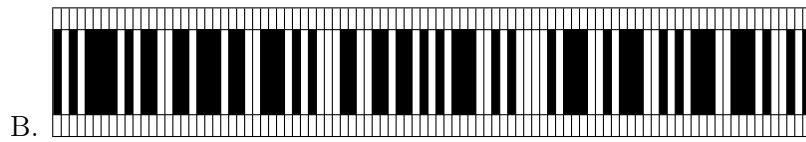
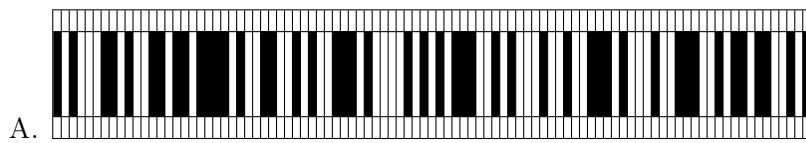
1. papier toaletowy (Hiszpania) to kod kreskowy E;
2. łosoś wędzony (Irlandia), kod wyrobu = 02661, suma kontrolna = ?;
3. *Zaginiony symbol* (książka z ISBN-em);
4. stek wieprzowy (zapakowany w sklepie), cena = 4 euro i 16 centów;
5. dolna część mopa (skąd?), pełny kod = 4-023103-075702;
6. margaryna niskocholesterolowa (Finlandia);
7. stek z polędwicy (zapakowany w sklepie), cena = ?;
8. *Korsordboken* (czasopismo szaradziarskie, Szwecja), pełny kod = ?;
9. *Mots Codés* (czasopismo szaradziarskie, Francja).

(b) Narysuj (wyobraźony) kod kreskowy 1-453927-348790, korzystając z siatki, którą znajdziesz na jednej ze swoich kartek. By było ci łatwiej, część siatki została wypełniona.

(c) Poniższy kod kreskowy jest z *Dagbladet*, norweskiej gazety. Napisz pełny kod. Jaki jest numer systemu lub kod kraju dla Norwegii?

—Hugh Dobbs

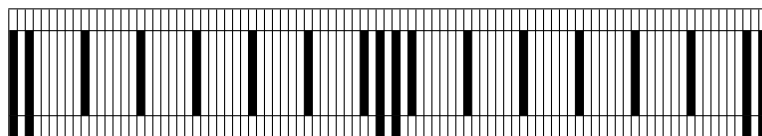
Nazwisko:

Numer miejsca:

Zadanie nr 5

Kartka nr _____

(b)

Jeśli będziesz potrzebował(a) inny egzemplarz tego arkusza, zwróć się do osoby nadzorującej.